

رجال اواخر دورۀ قاجار

آنچه در ذیل به چاپ می‌رسد شرح حال یازده تن از رجال اواخر دورۀ قاجار است. این نوشته را در سال ۱۳۴۹ آقای احمد توکلی به من سپرد که به چاپ برسانم. متأسفانه ورق اول آن مفقود و ورق دوم نیمه پاره شده است. آقای توکلی در مورد این اوراق نوشته است که آنها را در لابلای روزنامه‌ها و اوراق باطله و انبار شده‌ای یافته و ضمیمه آنها بوده است. بعضی از یادداشتهای شخصی و علمی تقی‌زاده. | در این اوراق چند جا خط تقی زاده هست و آن القاب اشخاصی است که به خط او بر نامشان الحاق شده. تقی‌زاده در دورۀ انتشار روزنامه کاوه ابوالحسن علوی پدر بزرگ علوی را بر آن داشت که اوصاف و شرح حال و رجال مصادر امور در آن اوقات را بر روی فیشهایی یادداشت کند. آن اوراق را تقی‌زاده در سال ۱۳۳۵ شمسی به آقای حبیب یغمایی سپرد و ایشان همه را در مجلهٔ یغماتحت عنوان "رجال صدر مشروطیت" طبع کرد (مجلهٔ یغما سال پنجم ۱۳۳۱ شمسی). تألیف آن یادداشتها مربوط به سال ۱۳۳۶ قمری است. نوشته‌ای که اکنون طبع می‌شود از همان نوع است و بطوری که در حاشیهٔ صفحهٔ چهارمش نوشته شده این شرح حالها را هم همان سید ابوالحسن علوی نوشته است و در اوایل سال ۱۳۳۵ آنها را به رشتهٔ تحریر درآورده. میان این یادداشتها و آنها که در یغما طبع شده بعضی تفاوتها هست. گاه مطلب در اینجا گسترده تر است. البته در آنجا شرح حال ۱۶۲ نفر آمده ولی نوشتهٔ کنونی احوال یازده نفر است که ترجمهٔ حال عدل الملک و معین التجار و منتصر السلطان و امین الضرب دوم در آن دیگری نیست. از شرح حال قوام السلطنه صفحهٔ اول افتاده و قسمتهایی از صفحات ۲ و ۳ آن پاره شده است و کلماتی ناپدید و غیر قابل خواندن است. آن مقدار که امکان خواندن داشت نقل شد. به جای کلمات پاره شده و آبدیده در همه شرح حالها نقطه چین شده است.

قوام السلطنه

... در طهران شروع شد و ... دستخطهای شاه مرحوم ... مظفردالدین شاه و تشکیل مجلس شورای ملی و سلطنت ... یک سال در پاریس اقامت کرده ثانیاً مراجعت ... بود ، قوام - السلطنه هم در جزو ادارهٔ ایشان مشغول ... بالاخره در تشکیل مجلس شورای ملی ثانی او را بمعاونت وزارت ... برآمدند بطوریکه بهیچ وجه انتظار نمیرفت و نظار را متوجه به مقام بالایی از برای ... دوم دورهٔ دوم مجلس شورای ملی در حدود سنه ۱۳۲۹ که ریاست کابینه با میرزا حسن خان مستوفی الممالک بود اوبسمت وزارت جنگ منتخب گردید و در همین اوقات بود که مسئلهٔ خلع سلاح مجاهدین و تحصن مجاهدین به پارک اتانیک و اقدامات جدی او در رفع غائله و اجرای قانون خلع اسلحه مصوبهٔ مجلس شورا بظهور پیوست . بالاخره الی اوایل سنه ۱۳۳۳ او در کابینه های متفرقه سمت وزارت داخله ، مالیه دارا بود . از اقدامات و اثرات شخصی او مسئلهٔ تشکیلات ژاندارمری ایران ... قانون ژاندارمری از کمیسیون وزارت داخلهٔ مجلس شورای ملی و خواستن ... میباشد . از اوائل ۱۳۳۳ تا حال که ربیع الاول ... داخل کارهای دولتی نبوده ، یعنی در موقعی که مشیرالدوله کابینهٔ ... الممالک ریاست کابینه را قبول کرد قوام السلطنه متصدی کاری نبود ... تحصیلات ایرانی و عربی او کامل است و خط و انشاء او بسیار نیکوست ... بهرهٔ وافری دارد . زبان فرانسه قدری میدانند در امورات شخصی بسیار . است . عمارت قشنگ و گل کاری باغ او در طهران در این اواخر ضرب المثل است ...

میرزا احمد خان کمال الوزاره

میرزا احمد خان کمال الوزاره پسر میرزا محمود خان مشاور الممالک قمی است (مشاور الممالک از تحصیل کرده های قدم فرنگستان و متخصص علم هیئت است) . سن او قریب سی و نه سال است . تحصیلات خود را در دارالفنون طهران کرده . مقدمات علوم را بخوبی میدانند . فرانسه را خوب حرف میزند و از آن بهتر مینویسد . پس از اتمام تحصیل در دارالفنون داخل ادارهٔ گمرک در تحت ریاست مسیو نوز بلژیکی وارد گمرک شده مدتی در طهران و مدتی هم در کرمانشاهان و کردستان مشغول خدمت بود . بالاخره در ادارهٔ مرکزی طهران سمت مهمی را در دفتر گمرک دارا بود . در موقعی که مستر شوستر امریکائی رئیس خزانه از شغل خود منفصل و مسیو مرنارد بلژیکی بسمت ریاست خزانهٔ ایران برقرار شد میرزا احمد خان کمال الوزاره ... رئیس کل ادارهٔ مالیات را داشت و بخوبی از عهدهٔ این کار برآمد ، بطوری که بلژیکیها با اینکه ظاهراً خیلی اظهار خوشوقتی میکردند باطناً از این بروز کفایت راضی بودند و بواسطهٔ غیر مستقیم او را از این شغل منفصل و معاونت ادارهٔ وظائف را باو دادند . در همین موقع بود که

بواسطه علت مزاج عازم فرنگستان گردید و سه چهار ماهی در بلژیک و فرانسه بیشتر توقف نکرده بود که جنگ اروپا شروع شد و او مجبوراً به تهران مراجعت کرد و ثانیاً در اداره خزانه دارای ریاست تفتیش اداره و وظائف را به او محول داشتند. ولی در سنه ۱۳۳۴ که من (۱) مسبق هستم در این کار باقی بود . میرزا احمد کمال الوزاره در کار اداری بسیار منظم و جدی و صاحب برائی مستقیم است. از اشخاصی که در اداره گمرک در زیر دست بلژیکی ها تربیت شده اند یکی از بهترین تربیت شده ها در گمرک کمال الوزاره است .

میرزا حسین خان عدل الملک

میرزا حسین خان عدل الملک مازندرانی الاصل . سن او قریب سی و شش سال است . خانواده او از معارف طهران بوده است . حاجی میرزا شفیق مستوفی جد بزرگ عدل الملک بوده است . عدل الملک در اوایل جوانی محصل علوم عربیه و معمم در مدرسه های طهران تحصیل میکرد . در حدود سنه ۱۳۲۷ وارد عدلیه مرکزی شده و پس از مدت کمی که خدمت کرد بواسطه کفایت و هوش فوق العاده ای که داشت ریاست ابتدائی حقوق را باو دادند . در سنه ۱۳۲۹ که خیلی از اعضای عدلیه را بعلتی که ذکر آن ازمانحن فیہ خارج است خارج کردند او هم از شغل خود منفصل شد و مدتی بیکار بود و گاه گاهی در جراید کار میکرد . مخصوصاً در جریده رعد خیلی مقاله مینوشت (بخوانید و دقت کنید) پاورقی رعد تحریر او است . در تشکیل دوره سیم مجلس شورای ملی از طرف مازندان و کیسل و در آن ... مجلس منشی دوم شد . و در فراکسیون دمکرات رئیس فراکسیون بود . در انتخاب ثانی اعضای رئیس مجلس او نایب رئیس دوم مجلس بود . در موقع هجرت وطن پرستان در محرم ۱۳۳۴ از طهران او هم خارج و ... و ثانیاً به طهران ... بکشان برای ابلاغ پیغامهای رئیس الوزراء مستوفی الممالک به مهاجرین رسید و پس از تبلیغ ... برگشت و حالیه که ربیع الاول ۱۳۳۵ است در طهران شغل معاونت وزارت داخله را دارد .

حاجی سید نصرالله سادات اخوی

حاجی سید نصرالله سادات تقوی خوی پسر آفا سید رضای اخوی لواسانی (لواسان یکی از بلوکات کوه پایه طهران است) است . پدر حاجی سید نصرالله کرو لال بوده در سن هفتاد سالگی پس از اینکه چهل روز مفقود الاثر بود از یک چاهی بیرون طهران نعلش آن سید را پیدا کردند و بهیچ وجه علت آن هویدا نشد . جهت اینکه طایفه دا اخوی میگویند گویا این بوده است فتحعلی شاه مرحوم به اخوی میگفته است و رفته رفته این/عنوان / از برای این طایفه باقی مانده است . سن حاجی سید نصرالله قریب چهل و شش است تحصیلاتش

که فقه و اصول و حکمت باشد نزد حاجی میرزا حسن آشتیانی معروف ساکن طهران و میسرزا ابوالحسن جلوه حکیم معروف در طهران بوده است . دو سال هم در سامره نزد مرحوم حاجی میرزا حسن شیرازی استفاده نموده در ادبیات عربی و فارسی متخصص و سلیقه بسیار نیکویی در شعر دارد . شعرهای او بطور شعرای ترکستان میباشد . روش ناصر خسرو علوی را خیلی تعقیب مینماید . قبل از طلوع مشروطیت در ایران شغل او تحصیل و گاهگاهی تدریس بوده . در سنه ۱۳۲۲ سفری بحجاز و بفرنگستان کرد (۲) پس از سفر فرنگستان انقلاب ایران شروع و بعد از چند ماهی مشروطیت برپا و مجلس شورای ملی تشکیل گردید و او از طرف طلاب طهران وکیل مجلس شد . در دوره دوم و سوم تشکیل مجلس از طرف اهالی طهران با اکثریت تامه وکیل شد ولی در دوره سیم از وکالت استعفا داد و بشفل سابق که در عدلیه داشت باقی ماند . حالیه در عدلیه مرکزی طهران در دیوان تمیز سمت مدعی العمومی دیوان عالی نیز راداراست .

حاجی آقا محمد معین التجار بوشهری

سن او حالیه قریب پنجاه و هشت الی شصت سال میباشد . در اوایل عمر بی چیز بود و این طور نقل میکنند که در نجف الاشرف در حرم حضرت امیر مدتی کفش داری زوار را می نموده بعد در بوشهر بوشهری که یکی از متمولین و معتبرین آن عصر بشمار میآید مستخدم و کم کم ترقی نموده بطوریکه تمام دارائی ملک التجار را تصاحب نمود . در اوایل سلطنت مظفرالدین شاه بهمراهی میرزا علی اصغر خان اتابیک بلوک معروف ممسنی را در فارس از دولت ابتیاع کرد و در همان حدود بود که امتیاز کشف خاک جزیره هرمز را نیز باو واگذار کردند . در سفر اول مظفرالدین شاه بفرنگستان حاجی معین التجار برای تجدید امتیاز و استحکام کار مزبور مدتی راه را در خدمت شاه بود تا اینکه ثانیاً امتیاز را تجدید و بطهران مراجعت نمود . والی حال در طهران است . در دوره اول تشکیل مجلس شورای ملی از طرف تجار طهران وکیل بود و در دوره سیم از طرف اهالی بوشهر وکیل شد و جزو هیئت علمیه مجلس خود را معرفی کرد . در اوائل سنه ۱۳۳۵ معاون التجار پسر بزرگ مشارالیه بعلت غیر معلومی در تهران خودش را گشت .

دکتر علی خان

دکتر علی خان پسر حاجی میرزا ابوالقاسم شیرازی الاصل سن او قریب سی و هفت است . حاجی میرزا ابوالقاسم منشی اداره حاجی محمد حسن کمپانی پدر حاجی حسین آقای امین الضرب بوده است . دکتر مزبور از طرفه حاجی امین الضرب بفرنگستان رفت برای تحصیل طب و قریب هشت سال در پاریس تحصیل نمود . بالاخره در حدود سنه ۱۳۲۶ بود که به

ایران مراجعت کرد و بواسطه دوستی با حاجی علیقلی خان سردار اسعد بختیاری شهری در طهران حاصل نمود و در دوره دوم از طرف وکلای مجلس شورای ملی انتخاب برای مجلس گردید و حالیه مدتی است ریاست معارف ایران را دارا است و در فن خود هم که طبابت است از قراری که میگویند ماهر است و یکی از دکترهای معروف نمره اول طهران بشمار میآید .

حاجی میرزا شمس الدین خان فطن الملک

حاجی میرزا شمس الدین خان فطن الملک پسر حاجی علی خان آشتیانی . سن او متجاوز از چهل سال است . در اوائل عمر در طهران و شیراز بهمراهی پدرش که یکی از معتبرین مرحوم صاحب دیوان معروف بوده است زندگانی میکرد . معلوم است . فارسی بقدر کفایت دارد . خط او بسیار خوب است . در حدود سنه ۱۳۲۵ بود که سعید السلطنه تبریزی پسر مرحوم نظام العلماء پیش کار حکومتی طهران بود ، فطن الملک در اداره او مشغول تحریر و کارهای حکومتی بود (این اولین دفعه است که فطن الملک جزو مستخدمین دولتی بشمار میآید) . بعد از مدتی بهمراهی سعید السلطنه بکرمان رفته و پس از آن بهمراهی او مسافرت مفصلی به حجاز و مصر و اسلامبول نمود . در دوره دوم مشروطیت وارد اداره واردات جنگ گردید و از همان اوایل عمر جزو متجددین و طرفداران آزادی بود و همه وقت هر طوری که میتوانست باین مقصود کمک معنوی و مادی میکرد در اواخر دوره دوم مشروطیت او را بعزت سیاسی از وزارت جنگ خارج کردند و او مسافرت به ایران را اختیار نمود . و در بوشهر بود که از طرف کابینه طهران حکمی صادر که او باید مجبوراً خاک ایران را وداع نماید . این سفر مفصلی شد از برای فطن الملک . از راه هندوستان به اسلامبول و از اسلامبول مراجعت بطهران بطرف طهران کرد و تقریباً هفده ماه این سفر طول کشید و دیگر پس از این سفر در ادارات دولتی وارد نشد و از راه دیگر مشغول تحصیل معاش بود و این دفعه دیگر بیشتر به امورات ملی میپرداخت . بالاخره در سنه ۱۳۳۴ که ملیون از طهران بطرف قم حرکت کردند او هم بهمراهی ملیون مسافرت کرد و پس از زحمات زیاد با اسلامبول وارد گردید و پس از توقف سه ماه در اسلامبول بطرف کرمانشاه حرکت کرد و عجاتاگویا در کرمانشاهان است . این است مختصری از تاریخ حال او . از اشخاص جدی شرف دوست فعال ایران به شمار میرود .

حاجی آقا حسن حکیم زاده ، شرف الملک

پسر آقا علی حکمی معروف . آقا علی از حکمای معقول نمره اول طهران و از بزرگان این طایفه بود . در طهران و سایر ولایات او را خیلی معظم و بزرگ می شناختند . حاجی آقا حسن گویا سی و نه سال دارد . در اوایل عمر مشغول تحصیل علوم عربیه و ادبی و معقول بود و معم

در سلک طلاب بشمار میآید. در دوره اول مشروطیت که محمد علی میرزا مجلس را تعطیل کرد و اغلب ملیون متواری شدند او هم بواسطه اینکه جزو فعالین مشروطه طلبان بودند نتوانست در ایران بماند مسافرت نموده و بطرف اسلامبول رهسپار شد و پس از واقعه طلوع مجاهدین در رشت برشت آمده و مشغول خدمات ملی شد. در فتح طهران وارد طهران شد و پس از مدت کمی در عدلیه مرکزی رئیس یکی از محاکم ابتدائی حقوق گردید و در موقعی که اغلب اعضا عدلیه را خارج نمودند او هم مجبوراً از شغل خود منفصل و بطرف اصفهان و بختیاری مسافرت نمود. و پس از مدتی دوباره بطهران آمده در حدود سنه ۱۳۳۳ بود که ثانیاً در عدلیه مستخدم و پس از چند ماهی رئیس عدلیه یزد گردید و هنوز به محل ماء موریت نرفته بود که اغلب وطن پرستان از طهران بسبب حمله روسها خارج و او اول کسی بود که مطلب را درک کرده و از طهران بسمت قم مسافرت نموده و پس از چندی بطرف اصفهان رفت و از اصفهان بهراهی اغلب ملیون بکرمانشاه و آنجا باسلامبول رفت و بعد از توقف چند ماه در اسلامبول ثانیاً بطرف کرمانشاه رهسپار گردید و گویا حالیه در کرمانشاهان است. حاجی آقا حسن شرف الملک یکی از جوانهای وطن پرست فعال با فکر ایران است و در اغلب امورات پیش بین است و بهمین واسطه است که نسبتاً از اغلب هم قطارهای خود در امورات شخصی و زندگی راحت تر است.

 آقا میرزا سید ابراهیم خان عمید السلطنه

آقا میرزا سید ابراهیم خان عمید السلطنه معروف بعمید الحکماء پسر آقا میرزا سید رضی (حکیم آقا سید رضی از اطبای معروف قدیم طهران بوده است. عمید السلطنه تحصیلات خود را که عبارت از فارسی و عربی و فرانسه و طب باشد در طهران و فرانسه و طب را در دارالفنون طهران تمام کرده است. سن او قریب چهل و پنج سال است. قبل از مشروطیت شغل او طبابت و در خانه پدری خود که در محله پامنار طهران است مشغول بود. در دوره اول مشروطیت از طرف سمنان وکیل گردید و در موقع توپ بستن مجلس سفری بطرف روسیه و قفقاز کرده پس از مدتی مراجعت نمود و در دوره دوم مجلس شورای ملی معاون وزارت مالیه گردید و مدت مدیدی در این شغل بسر میبرد. در حدود سنه ۱۳۳۲ قمری که وثوق الدوله وزیر امور خارجه بود عمید السلطنه رئیس محاکمات وزارت خارجه گردید و از لقب عمید الحکماء ترقی و ملقب بعمید السلطنه گردید و در اواخر سنه ۱۳۳۳ بود که ترتیبات مالیه طرحی تازه پیدا کرد و او از طرف وزیر مالیه رئیس کل تشخیص عایدات دولت گردید.

 صادق خان منتصر السلطان

صادق خان منتصرالسلطان اصفهانی پسر مرتضی قلی خان منتصرالسلطان قریب چهل سال دارد. تحصیلات خود را در طهران و اصفهان کرده است. در مدرسه امریکائی طهران قدری تحصیل نموده است. میگوید زبان انگلیسی می دانم؟ قبل از مشروطیت گاه گاهی در وزارت خارجه بماء موریتهای جزئی روانه میشد. در اوایل مشروطیت در اردبیل گویا سمت کارگذاری را دارا بود. در موقع ظهور مجاهدین و اقدامات برای استرداد آزادی او هم بقدر اهمیت کوتاهی نکرده بهمین جهت بود که در دوره دوم از طرف آذربایجان وکیل و بطهران آمد. پس از تعطیل مجلس ثانی و گرفتن بعضی از رؤسای دمکرات و تبعید نمودن به قم او را هم روانه به قم نمودند و پس از مدتی بطهران مراجعت کرده و در دوره سیم مجلس شورای ملی از طرف مازندران وکیل شد و تا حرکت وطن پرستان از طهران در محرم ۱۳۳۴ او هم جزو وکلای طهران حرکت کرد و تا اصفهان همراه بود و پس از حرکت اردوی ملی از اصفهان در آنجا توقف کرد.

حاجی حسین آقای امین الضرب

حاجی حسین آقای امین الضرب پسر حاجی محمد حسن اصفهانی معروف بکمپانی است. سن او قریب چهل سال است. حاجی محمد حسن مرحوم در سابق یعنی اوایل عمر بکلی بی چیز و در طهران و اصفهان و کرمان دوره گردی (۳) میکرده است تا بالاخره مختصر تمولی حاصل کرده از طرف کمپانی قوزی انگلیسی طرف رجوع گردید و مال التجاره آن کمپانی مزبور توسط حاجی محمد حسن بفروش میرسد. این بود که معروف بحاجی محمد حسن کمپانی یا قوزی گردید. و کم کم ترقی نموده بواسطه همراهیهای میرزا علی اصغر خان امین السلطان و میرزا اسماعیل خان امین الملک که رئیس خزانه آن زمان بود ضرابخانه دولتی را بسالی سی هزار تومان در دفعه اول اجاره کرد و تقریباً پانزده سال ضرابخانه را که میتوان گنج با داور باونام داد در دست حاجی محمد حسن بود در ضمن تجارتهای عمده فرنگستان او نیز معروف است. مسئله زری بدل که بقیمت اصل می فروخت یکی از ضرب المثل های طهران است. در اوایل سلطنت مظفرالدین شاه در موقع صدارت مرحوم مخبر الدوله بود که مختصری از کارهای آن مرحوم بر اهل دربار واضح شد و قریب ششصد هزار تومان از او جریمه گرفتند (۴) و ضرابخانه را از او گرفتند و بعد از آن دیگر او متصدی این کار نبود.

گویا در حدود سنه ۱۳۱۷ یا ۱۳۱۸ بود که حاجی محمد حسن مرحوم شد و حاجی حسین آقا از طرف مظفرالدین شاه بلقب امین الضرب مفتخر گردید و کم کم مورد مرحمت ملوکانه گردید و در سفر سیم مظفرالدین شاه بفرنگستان که مطابق باشد با ۱۳۲۳ او هم در رکاب اعلیحضرت بفرنگستان مسافرت نموده و شروع به تجارت و صرافیهای زیاد نمود. بطوریکه ثروت شخصی که فوق العاده بود کفایت نکرد و از بانک روس که معروف به بانک استقراض است در طهران قرض

زیادی کرد (گویا بمقدار سه ملیون منات اصل بدهی او باشد).
 در حدود سنه ۱۳۲۴ انقلاب ایران شروع کرد او هم که از عوامل مشروطیت ایران بود
 از طرف تجار طهران وکیل انتخاب شد و مورد حسد روسها گردید. این بود که روسها به نام
 وصول طلب خودشان شروع به سختی نمودند. بطوریکه به تجارت او صدمه کلی وارد شد و
 قبالات املاک را بطورگرو در بانک استقراض گذاردند. در موقع تعطیل مجلس شورای ملی از
 طرف محمدعلی میرزا در دوره اول روسها خیلی بنای سخت گیری را گذاردند و او هم مجبوراً
 به سفارت روس در طهران پناهنده و مدت مدیدی در آنجا بنام سخت گیری بانک روس و اصلاح
 عمل خود متحصن بود، تا بالاخره پس از فتح طهران بدون حصول نتیجه از سفارت بیرون آمد
 و بهیچ وجه این تحصن از برای اصلاح عمل او فائده ای (نداد) ... (چند کلمه پاره شده است)
 والی حال بهمان ترتیب باقی و اوضاع او بطور خوبی نیست.

با دست راست و با چپ دست و در هر دو دست یک سکه نقره در دست راست و یک سکه نقره در دست چپ
 در دست راست و با چپ دست و در هر دو دست یک سکه نقره در دست راست و یک سکه نقره در دست چپ
 در دست راست و با چپ دست و در هر دو دست یک سکه نقره در دست راست و یک سکه نقره در دست چپ

۱- حاجی سید ابوالحسن علوی پسر حاجی سید محمد صراف طهرانی

۲- در آن سفر نویسنده این سطور هم در خدمت ایشان بود.

۳- "دوره گردی" اصطلاح صرافهای اصفهان است. یعنی شاگرد صرافها یک کیسه پول مختصری
 برداشته و در بازار و کوچه ها با صدای بلند می گوید پول عوض پول قلب و بدر از مردم خرید
 و بعد آب میکنند و گاهی هم طلا خریده مختصری از این میان منفعت بر میدارند.

۴- چون برای دادن ششصد هزار تومان جریمه راضی نمیشد خودش را حبس و پسرش حاجی حسین
 آقاراکه از راه خراسان از سفر فرنگستان مراجعت میکرد از سمنان تحت الحفظ او را وارد طهران
 کرده و در حیاط خزانه در اطاقی او را بطور وارونه آویزان کردند و مقدار زیادی چائی گرم باو
 خورانیدند و نگذازدند ادرار نماید تا بالاخره مجبور شد که بگوید در خانه واقعه در محله
 چاله میدان طهران که خانه آنوقت حاجی مرحوم بود در یک اطاق یعنی یک دیوار مخصوصی
 را شکافته و چهار صد هزار تومان طلای غیر مسکوک از آنجا بیرون آوردند و بقیه را حواله کرده
 هشتصد هزار تومان را پرداختند.